

Παραπλανητική & συγκριτική Διαφήμιση

*P142927- 100% διασπώμενες σακούλες Καταναλωτή
Αριθμός Διάταξης : 15104*

Η Αρχή κατά του Μονοπωλίου.

Σε συνεδρίαση της, την 11 Ιανουαρίου 2006

Με Εισηγητή τον Σύμβουλο Antonio Catricala

Λαμβάνοντας υπόψη το υπ' αρ. 206 Νομοθετικό Διάταγμα της 6^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 με τίτλο «Κώδικας Κατανάλωσης», που δημοσιεύθηκε στο Τακτικό Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της Κυβερνήσεως- Γενικό Τμήμα υπ' αρ. 235 την 8^η Οκτωβρίου 2005, και το οποίο από την ημερομηνία της ισχύος του κι έπειτα, ακυρώνει το υπ' αρ. 74 Νομοθετικό Διάταγμα της 25^{ης} Ιανουαρίου 1992, όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον υπ' αρ. 49 Νόμο της 6^{ης} Απριλίου 2005.

Λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό περί της προκαταρκτικής διαδικασίας σχετικά με την παραπλανητική και συγκριτική διαφήμιση, όπως αυτός αναφέρεται στο υπ' αρ 284 Προεδρικό Διάταγμα της 11^{ης} Ιουλίου 2003.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πράξεις της διαδικασίας.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα :

Ι) Αίτημα για παρέμβαση

Μία Ένωση Καταναλωτών και μια Περιβαλλοντική Οργάνωση, δια μέσου του αιτήματος τους για παρέμβαση, (το οποίο παρελήφθη την 27η Ιουνίου 2005, όπως αυτό καταρτιστεί την 4^η Ιουλίου 2005, με συνημμένο αντίγραφο της καταγγελλθείσας διαφήμισης) από κοινού ανέφεραν την απατηλή φύση ενός διαφημιστικού μηνύματος, που δημοσίευσε η Συνεταιριστική Εταιρεία “COOP Italia”, στις Ιταλικές εφημερίδες “La

Republica” και “Corriere della Sera” την 16^η Ιουνίου 2005, με στόχο να προωθηθεί η ονομασία “Coop” μέσω της παρουσίασης νέων σακουλών που θα διατίθενται στα ταμεία των καταστημάτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον οικοσυμβατικό χαρακτήρα τους.

Στο αίτημα προς παρέμβαση, ετέθη θέμα σχετικά με την ενδεχόμενη βλαπτικότητα για το περιβάλλον και κατ’ επέκταση για τον άνθρωπο, του προσθέτου **(EPI – TDPA)**, το οποίο χρησιμοποιείται για την κατασκευή των σακουλών, για τις οποίες γίνεται λόγος στην συγκεκριμένη διαφήμιση. Επίσης, θέμα ετέθη για την παραπλανητική φύση της διαφήμισης, δεδομένου ότι τονίζοντας την ιδιότητα των σακουλών να αποικοδομούνται, οδηγεί τον αναγνώστη στο συμπέρασμα ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην περισυλλογή και τον διαχωρισμό απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων και των οργανικών απορριμμάτων, ενώ στην πραγματικότητα η σύνθεσή τους δεν πληροί το Πρότυπο UNI EN 13432 (*Απαιτήσεις για συσκευασία ανακτήσιμη με λιπασματοποίηση και βιοδιάσπαση- Σχήμα δοκιμών και κριτήρια αξιολόγησης για την τελική αποδοχή της συσκευασίας), του οποίου η τήρηση συνεπάγεται εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 94/62/CE για τα είδη συσκευασίας και τα απόβλητα αυτών.

II) Η ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Η διαφήμιση κάλυψε μια ολόκληρη σελίδα και απεικόνιζε μια πλαστική σακούλα ενώ υπήρχε κείμενο και στο πάνω και στο κάτω μέρος της σελίδας.

Ένα μεγάλο πράσινο φύλλο κρατούσε τα χερούλια της άσπρης σακούλας. Στην σακούλα αναγραφόταν με κόκκινα γράμματα η ονομασία COOP, η φράση «Ο καταναλωτής (Coop) είσαι εσύ», η φράση « Η πρώτη στην Ιταλία» με πράσινα γράμματα και ο ισχυρισμός **«100% διασπώμενη»** με μεγάλα άσπρα γράμματα μέσα σε ένα ισομέγεθες πράσινο ορθογώνιο.

Μετά το πράσινο φύλλο, στην άνω αριστερή πλευρά υπήρχαν οι φράσεις «Νέες σακούλες Coop, 100% διασπώμενες», «ωφέλιμες και για την φύση».

Το κείμενο συνεχιζόταν κάτω από την σακούλα, στο κάτω μέρος της σελίδας.

Μετά την δήλωση, με τονισμένα κεφάλαια γράμματα «σας βοηθούν στα ψώνια, σας βοηθούν να σεβασθείτε την φύση», **ακολουθούσε η παρακάτω επεξήγηση:**

«όταν ψωνίζουμε εμείς, δεν πρέπει να πληρώνει το κόστος η φύση. Γι' αυτό, για πρώτη φορά στην Ιταλία, η Coop παρουσιάζει πλαστικές σακούλες που σέβονται το περιβάλλον. Το πλαστικό περιέχει ένα πρόσθετο το **EPI-TDPA**, το οποίο όταν αναμιγνύεται με το συμβατικό πολυαιθυλένιο, του δίνει την ιδιότητα της πλήρους διάσπασης. Αποσυντίθεται εντός 3 ετών, χωρίς να απελευθερώνει βλαβερές ουσίες, σε αντίθεση με τις σακούλες από συμβατικό πολυαιθυλένιο, οι οποίες παραμένουν αναλλοίωτες στο περιβάλλον για αιώνες. Διασπώμενο δεν σημαίνει λιγότερο χρήσιμο. Κι αυτό γιατί πράγματι οι σακούλες Coop είναι το ίδιο ανθεκτικές με τις συμβατικές σακούλες, δεν κοστίζουν περισσότερο και μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν πολλές φορές. Με αυτόν τον τρόπο είναι **οικολογικές**, αλλά όταν δεν τις χρειάζεσαι πια μπορούν να πεταχτούν στα σκουπίδια. Τώρα πια, θα αρέσει πολύ στη Φύση να ψωνίζεις στα καταστήματα Coop».

Η διαφήμιση τελειώνει με τον ισχυρισμό «Προστασία του περιβάλλοντος, ακόμα ένα πλεονέκτημα των σακουλών Coop». Από την αναγραφή αυτή ξεκινούσε μια κίτρινη γραμμή που κατέληγε σε έναν κύκλο μέσα στον οποίο αναγραφόταν με τα γνωστά κόκκινα γράμματα η ονομασία Coop και το σλόγκαν «ο καταναλωτής (Coop) είσαι εσύ».

III) Επικοινωνία μεταξύ των μερών

Στις 20 Ιουλίου 2005 οι ενάγοντες και η Συνεταιριστική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης «Coop Italia» με την ιδιότητα της ως διαφημιζόμενος, ενημερώθηκαν ότι, σύμφωνα με τα υπ' αρ. 1, 2, 3 και 5 άρθρα του υπ' αρ. 74/92 Νομοθετικού Διατάγματος (νυν υπ' αρ. 19, 20, 21 και 24 άρθρα του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος) ξεκίνησε η διαδικασία έρευνας προκειμένου να καθοριστούν τα πραγματικά χαρακτηριστικά της οικοσυμβατότητας των σακουλών που περιγράφονται στην αναφερόμενη διαφήμιση, με ιδιαίτερη αναφορά στα χαρακτηριστικά της σχετικά με την διάσπαση, την βιο-διάσπαση και την ανακυκλωσιμότητα, στην διαδικασία σήψης αυτών των σακουλών, στο ενδεχόμενο το πρόσθετο που περιέχουν να βλάπτουν το περιβάλλον και κατά συνέπεια στην έλλειψη κατάλληλης πληροφόρησης που **μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των καταναλωτών** εφόσον καλούνται να αμελήσουν τους συνήθεις κανόνες επιμέλειας και προσοχής.

IV) Αποτελέσματα της Προκαταρκτικής Διαδικασίας

Κατά την έναρξη της διαδικασίας η συνεταιριστική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης «Coop Italia» (στο εξής καλούμενη απλά Coop) ως διαφημιζόμενος, κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες και σχετικά έγγραφα σχετικά με:

Τα χημικά χαρακτηριστικά των συστατικών της εν λόγω σακούλας, κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στο πρόσθετο **EPI-TDPA** και στο ενδεχόμενο βλαπτικότητας του προς το περιβάλλον.

Τα χαρακτηριστικά σήψης των εν λόγω σακουλών, χωρίς απελευθέρωση ουσιών, επικίνδυνων για το περιβάλλον, και ειδικότερα την περιγραφή της διαδικασίας σήψης που υφίστανται.

Τη πιθανότητα χρησιμοποίησης των σακουλών για χωριστή συλλογή απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οργανικών απορριμμάτων.

Οποιαδήποτε συμβατότητα της σύνθεσης των σακουλών με το Πρότυπο UNI EN 13432.

Οποιοσδήποτε μελέτες, δημοσιεύσεις ή άλλα έγγραφα επιστημονικής φύσεως σχετικά με τα χαρακτηριστικά της διάσπασης, χωρίς την απελευθέρωση βλαβερών ουσιών, τα συστατικά της σακούλας και τέλος, το αν οι ουσίες που παρουσιάζονται είναι αποτελεσματικές όπως αναφέρεται στην διαφήμιση.

Επιπλέον πληροφόρηση ζητήθηκε όσον αφορά το διαφημιστικό πρόγραμμα, την διαφήμιση για την οποία ζητήθηκε παρέμβαση, αλλά και για την διάρκεια και την έκταση της εκστρατείας προώθησης που περιελάμβανε την αναφερόμενη διαφήμιση. Οι ενάγουσες οργανώσεις κλήθηκαν επίσης να παράσχουν αντίγραφο της μελέτης της IBAW, για την οποία έγινε λόγος κατά την αναφορά, καθώς και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα επιστημονικής φύσης που διέθεταν σχετικά με την περίπτωση.

Στις 22 Ιουλίου 2005, οι ενάγουσες οργανώσεις απέστειλαν υπόμνημα στο οποίο επισύναψαν αντίγραφα των ακόλουθων εγγράφων:

Δημοσίευση της Dr. Georgina Davis στο επιστημονικό περιοδικό **Resource** τεύχος 5 Ιούνιος / Ιούλιος 2002. *, με τίτλο «Λιπασματοποιούμενα πλαστικά, μια νέα μελέτη που διερευνά το ενδεχόμενο χρήσης των βιοαποικοδομησιμων πολυμερών στην συλλογή οικιακών οργανικών απορριμμάτων».

Την από 19/09/2003 δημοσίευση του Dr. Francesco dell Innocenti, με τίτλο «Μελέτη για την πραγματική συμπεριφορά των αποικοδομήσιμων σάκων πολυαιθυλενίου υπό συνθήκες λιπασματοποίησης».

Την χρονολογούμενη τον Σεπτέμβριο του 2003, τελική έκθεση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος με τίτλο «Ονοματοδοσία βιοδιασπώμενα προϊόντων».

Μια εξέταση η οποία που διεξήχθη και δημοσιεύθη από την Εταιρεία «Enviros Consulting Ltd», που χρονολογείται από τον Σεπτέμβριο του 2003 και φέρει τίτλο «Αξιολόγηση λιπασματοποιούμενων σακουλών από πολυμερή», σχετικά με την ιδιότητα τριών διαφορετικών τύπων πλαστικών σακουλών (Master-Bi, Epi-TDPA, και ενός τρίτου, αδιευκρίνιστου προς το παρόν) να λιπασματοποιούνται.

Την από 3 Ιουνίου 2005 θέση της IBAW σχετικά με προϊόντα παραγόμενα από πολυαιθυλένιο (στο εξής P.E) τα οποία και προσδιορίζονται ως αποικοδομήσιμα.

Ο διαφημιζόμενος έστειλε τα υπομνήματα του στις 4 Αυγούστου – 29 Νοεμβρίου και 12 Δεκεμβρίου 2005, επισυνάπτοντας αντίγραφα των ακόλουθων εργαστηριακών μελετών που παραγγέλθηκαν από την **EPI-Περιβαλλοντικά πλαστικά** (εφ' εξής **EPI**), κατασκευάστρια Εταιρεία του πρόσθετου **EPI- TDPA** που αναφέρεται στην διαφήμιση:

- Την από 25 Φεβρουαρίου 2002 μελέτη του Πανεπιστημίου Blaise Pascal CNEP (Εθνικό Κέντρο Αποτίμησης της Φωτοπροστασίας) σχετικά με την βιοδιάσπαση του υλικού που κατασκευάζεται με προσθήκη **TDPA**.
- Δυο μελέτες, που χρονολογούνται από το 2003, του Πανεπιστημίου της Πίζας (Τμήμα Χημείας και Βιομηχανικής Χημείας), σχετικά με την βιοΔιασπώμενοτητα πλαστικών επεξεργασμένων με **TDPA**.
- Ένα έγγραφο της **EPI** που χρονολογείται από τον Ιούνιο του 2000 και παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας μελέτης του Πανεπιστημίου της Βιέννης, σχετικά με την βιοδιάσπαση και τη δυνατότητα λιπασματοποίησης πολυαιθυλενίου που περιέχει πρόσθετο **TDPA**, και η οποία βασίζεται σε εκτεταμένες δοκιμές που διεξήχθησαν στα κρατικά εργαστήρια λιπασματοποίησης της Βιέννης, Neustadt.
- Την από 16 Μαρτίου 2000 εξέταση σχετικά με την οικοτοξικότητα λιπάσματος από πολυαιθυλένιο που **περιείχε το πρόσθετο TDPA** που διεξήχθη από την Βελγική Εταιρεία OWS.

Στις 24 Νοεμβρίου 2005 η Coop κλήθηκε να αποστείλει αντίγραφο της εξέτασης (στην οποία υποβλήθηκαν εθελοντικά), ανεξάρτητου εργαστηρίου. Σκοπός αυτής της εξέτασης ήταν «να επαληθευτεί η καμπύλη φθοράς της εν λόγω σακούλας κατά τους ισχύοντες Ευρωπαϊκούς Κανόνες, με πλήρως θετικά αποτελέσματα» σύμφωνα με όσα η Εταιρεία ισχυρίστηκε σε ανακοίνωση της, η οποία δημοσιεύθηκε και στο διαδίκτυο. Η Coop απέστειλε αντίγραφο τού εν λόγω κειμένου, το οποίο χρονολογείται από 30/09/2004, και το οποίοπραγματεύεται την

βιοΔιασπώμενοτητα των σακουλών σε σχέση με τα Πρότυπα ISO 14856, EN 13432, DIR 94/62/CE.

Η Coop έστειλε επίσης:

Αντίγραφο της αναφοράς μιας εξέτασης σχετικά με την ποσότητα βαρέων, και γι' αυτό επικίνδυνων, μετάλλων που περιέχονται στις σακούλες, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2005, στην Ιταλία, μετά από αίτηση της ίδιας και σύμφωνα με το Πρότυπο UNI EN 13432.

Μια δήλωση του Προϊσταμένου του Εργαστηρίου Οικοσυμβατών Βιοϋλικών και Πολυμερών Υλικών του Τμήματος Χημείας και Βιομηχανικής Χημείας του Πανεπιστημίου της Πίζας, σχετικά με την βιοαποικοδομισημοτητα του πολυαιθυλενίου που περιείχε το πρόσθετο **TDPA**.

Μια χάρτα πληροφοριών αφορώσα τα χαρακτηριστικά του **TDPA που παράγεται από την EPI**.

Περίληψη της τεχνολογίας και των επιδράσεων της χρήσης του πρόσθετου, η οποία μπορεί να βρεθεί και στην ιστοσελίδα www.epi-global.com

Ένα έγγραφο της **EPI** σχετικά με την καταλληλότητα του **TDPA-PE** για επαφή με τρόφιμα.

Αντίγραφο της, από 15 Ιουνίου 2005, θέσης της OPI σχετικά με την μη βλαπτικότητα για το περιβάλλον και για τον άνθρωπο, των σακουλών Coop που περιέχουν το πρόσθετο **TDPA**.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2005, το σύνολο των ζητούμενων πληροφοριών, που αφορούσαν την τεχνικό-επιστημονική αλήθεια και εγκυρότητα του συνόλου των δηλώσεων της υπό κρίσιν διαφήμισης και όπως αυτές προκύπτουν από τα έγγραφα που υπέβαλαν τα μέρη που εμπλέκονται στην διαδικασία, εστάλη στην APAT (Υπηρεσία Περιβαλλοντολογικής Προστασίας και Τεχνικών Υπηρεσιών).

Στις 24 Νοεμβρίου 2005 τα μέρη πληροφορήθηκαν την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προκαταρκτικής έρευνας, σύμφωνα με το υπ' αρ. 12 άρθρο, παρ. 1 του υπ' αρ. 284/03 Προεδρικού Διατάγματος. ***Η προθεσμία παρατάθηκε μετά από αίτηση της Coop (του απολογούμενου). Οι ενάγουσες οργανώσεις δεν υπέβαλαν άλλα υπομνήματα.***

Όσον αφορούσε το πρόγραμμα της διαφήμισης για την οποία ζητήθηκε η παρέμβαση και τη διάρκεια και την επέκταση της διαφημιστικής εκστρατείας που περιλάμβανε την αναφερόμενη διαφήμιση, η Coop δήλωσε στις 25 Ιουλίου 2005, ότι δεν σχεδιάστηκε περεταίρω δημοσίευση της διαφήμισης και ότι δεν θα συνεχίσει την χρήση της.

Στις 29 Νοεμβρίου 2005, η Coop υπέβαλλε αντίγραφο του τελευταίου ισοζυγίου της (δήλωση κέρδους/απωλειας και ενεργητικού/παθητικού).

Από όλα τα τεχνικά επιστημονικά έγγραφα που συγκεντρώθηκαν κατά την διαδικασία συμπεραίνονται τα ακόλουθα :

Οι σακούλες χρησιμοποιούνται κατά κόρον στις αγορές και υπάγονται στην κατηγορία της συσκευασίας.

Οι σακούλες συνήθως διατίθενται στην έξοδο των καταστημάτων και κατασκευάζονται από χαρτί, ύφασμα ή πλαστικό που φαίνεται να έρχεται πρώτο στις προτιμήσεις των καταναλωτών λόγω της ελαστικότητας, της αντοχής και της τιμής του.

Ο Όρος πλαστικό δεν δηλώνει ένα συγκεκριμένο υλικό αλλά μια σειρά χημικών ενώσεων (πολυμερών) που συνιστώνται από έναν αριθμό μεγάλων (και λόγω αυτού βαρέων) μορίων, που με την σειρά τους συνίστανται από την επανάληψη πολλών μικρών δομικών μονάδων που συνδέονται μεταξύ τους και δημιουργούν την πολυμερή αλυσίδα. Τα συμβατικά πλαστικά κατασκευάζονται από πετρέλαιο που είναι μια μη ανανεώσιμη πηγή, είναι ακριβό και έχει υψηλό περιβαλλοντολογικό αντίκτυπο. Το πετρέλαιο και τα παράγωγα του προέρχονται από την φύση και δεν αποικοδομούνται σύμφωνα με κανένα από τα υπάρχοντα Πρότυπα.

Κατά ευρεία έννοια , η βιοαποικοδομησιμότητα είναι μια **ενδογενής ιδιότητα** μερικών υλικών, που έχει ως αποτέλεσμα τα υλικά αυτά να μετατρέπονται σε διοξείδιο του άνθρακα, νερό και κυτταρική βιομάζα με φυσική διαδικασία οργανικής σήψης.

Σύμφωνα με τα όσα παρουσίασε η **ΑΡΑΤ** στην έκθεση της, ο τεχνικό-νομικός ορισμός της βιοαποικοδομησιμότητας προσδιορίζεται στην **Ευρωπαϊκή Οδηγία UNI EN 13432**, η οποία συνετάχθη μετά από εντολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) και βάσει της οδηγίας 94/62/EEC που αφορά τις συσκευασίες, προκειμένου να ορισθούν κατάλληλα Πρότυπα για «να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της συσκευασίας και των απορριμμάτων της στο περιβάλλον, να αποφευχθούν φραγμοί στο ελεύθερο εμπόριο και προβλήματα στον ανταγωνισμό και να ορίσει τις βασικές απαιτήσεις που διέπουν την σύνθεση, την επαναχρησιμοποίηση και την ανάκτηση των συσκευασιών». Η νόρμα δημοσιεύθηκε από τη CEN, τον Σεπτέμβριο του 2000 και έγινε ευρωπαϊκό Πρότυπο, το 2001. Η οδηγία αυτή προσδιορίζει τις απαιτήσεις της συσκευασίας ανακτήσιμης με λιπασματοποίηση και βιοδιάσπαση και καθορίζει το Σχήμα δοκιμών και τα κριτήρια αξιολόγησης για την τελική αποδοχή της συσκευασίας

Η Νόρμα UNI EN 13432 τηρείται όταν η συσκευασία δεν περιέχει περισσότερο από 50% ανόργανο υλικό ή βαρέα μέταλλα που να ξεπερνούν μια ορισμένη ποσότητα, είναι αποικοδομήσιμα (δηλαδή τουλάχιστον το 80% της μάζας της αποσυντίθεται σε διοξείδιο του άνθρακα, νερό και κυτταρική βιομάζα σε βραχύ χρονικό διάστημα, το οποίο εξαρτάται από τον τρόπο εξέτασης και που σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να ξεπερνά τους 6 μήνες), αποσυντίθεται (δηλαδή τουλάχιστον 90% της μάζας της διασπάται σε σωματίδια μικρότερα των 2mm, μετά από 12 εβδομάδες υφιστάμενης λιπασματοποίησης, το ανώτερο) και να μην έχει αρνητική επίδραση στην χημική ποιότητα του λιπάσματος ή στην ανάπτυξη μικροοργανισμών.

Οι σακούλες συνήθως κατασκευάζονται από πολυαιθυλένιο, (συμβολίζεται με την σύντμηση PE). Το πολυαιθυλένιο, που προέρχεται από πετρέλαιο με πολυμερισμό του αιθυλενίου, είναι ένα εξαιρετικά ευέλικτο προϊόν που έχει πολλές εφαρμογές. Λόγω της μοριακής κατασκευής του, είναι γνωστό ότι το PE διατηρεί τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά για εξαιρετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Για αυτόν το λόγο, σακούλες που κατασκευάζονται από PE έχουν πολύ μεγαλύτερο χρόνο ζωής από τον κανονικό χρόνο χρήσης, οπότε αν αφεθούν στο περιβάλλον, συσσωρεύονται για αιώνες. Ταυτόχρονα, περισσότερο από το 90 % του PE μπορεί να ανακυκλωθεί και να αξιοποιηθεί ως πηγή ενέργειας.

Δεδομένων των συνολικών χαρακτηριστικών του πολυαιθυλενίου και λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι προέρχεται από μη ανανεώσιμες πηγές, ο περιβαλλοντολογικός αντίκτυπος των συσκευασιών που κατασκευάζονται από PE και ιδιαίτερα των σακουλών, εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματικότητα της μεθόδου διαλογής των αστικών απορριμμάτων αλλά και από τις εγκαταστάσεις ανακύκλωσης πλαστικού υλικού και κατ' επέκταση από τις επιλογές των δημοσίων αρχών και την σωστή συμπεριφορά των καταναλωτών.

Αν καταλήξουν στην χωματερή ή αφεθούν στο περιβάλλον παραμένουν για αιώνες. Εάν χρησιμοποιηθούν για την περισυλλογή οργανικών απορριμμάτων δυσχεραίνουν την διαδικασία λιπασματοποίησης.

Από την δεκαετία του 1980 εφαρμοσμένη έρευνα έχει στραφεί στην αναζήτηση συσκευασιών που να μπορούν να συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα της χρήσης του πλαστικού με την προστασία του περιβάλλοντος, τα βιομηχανικά και κοινωνικά κόστη.

Κατά συνέπεια, εμφανίστηκαν στην αγορά τα πρώτα πλαστικά των οποίων η βιοδιάσπαση ήταν εμφανής και πιστοποιημένη. Επρόκειτο για πολυμερή που προέρχονταν από ανανεώσιμες πηγές (φυσικά πολυμερή

προερχόμενα από άμυλο, κυτταρίνη, συνθετικά πολυμερή όπως το PLA - ένα παράγωγο του πολυλακτικού οξέως, ή αποτέλεσμα από γενετικά τροποποιημένων μικροοργανισμών ή βακτηρίων) ή για μείγματα ανανεώσιμων πηγών και πετρελαίου (όπως το Mater Bi, όπως αναφέρεται **στην εξέταση λιπασματοποίησης της EPI-TDPA**).

Αυτά τα υλικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παραχθούν λιπασματοποιούμενες συσκευασίες και οι σακούλες που παράγονται από αυτά προορίζονται, κατ' επιλογή, για τη συλλογή και διάθεση στερεών οργανικών αποβλήτων.

Όμως η τιμή τους σύμφωνα με τους καταναλωτές είναι υψηλή, και παρόλο που η κατανάλωση βιοαποικοδομήσιμων πολυμερών στην Ευρώπη αυξάνεται συνεχώς, δεν διαφαίνεται παύση της κατανάλωσης των συμβατικών πλαστικών σακουλών.

Όμως, δεδομένου του γεγονότος ότι η περιβαλλοντολογική ευαισθησία αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιλογής αγορών, άλλα και του ότι η τιμή της σακούλας επηρεάζει τον μέσο καταναλωτή στην αγορά βιοαποικοδομήσιμων σακουλών η χημική βιομηχανία αναζήτησε υλικά ακόμα πιο πρωτοποριακά, που θα οδηγήσουν σε τελικά προϊόντα με φυσικές και μηχανικές ιδιότητες όμοιες με εκείνες των προϊόντων από PE, άλλα με διαφορετική χημική συμπεριφορά και που να μπορούν να πουληθούν σε τιμές ανταγωνιστικές με την τιμή των σακουλών από PE.

Μετά από μερικές προσπάθειες μη ικανοποιητικές, εμφανίστηκαν στην αγορά μίγματα χημικών ουσιών, τα οποία παρουσιάζονταν ικανά να προκαλέσουν την βιοδιάσπαση των συμβατικών πλαστικών στο έδαφος και να μην δυσχεραίνουν την διαδικασία λιπασματοποίησης, σε περίπτωση που χρησιμοποιηθούν γι' αυτό το σκοπό. Αυτά τα πλαστικά προσδιορίστηκαν πρόχειρα **ως βιοδιασπώμενα, οξοδιασπώμενα και διασπώμενα.**

Υπό αυτή την έννοια το **TDPA**, το οποίο αναφέρεται στην διαφήμιση της Coop, είναι ένα κατοχυρωμένο σήμα που περιγράφει μια οικογένεια χημικών πρόσθετων που αναπτύχθηκαν από την **EPI**, και χρησιμοποιούνται για να τροποποιήσουν ορισμένα χαρακτηριστικά των συμβατικών πλαστικών προϊόντων που κατασκευάζονται από παράγωγα πετρελαίου. Ειδικότερα, η σακούλα του διαφημιζόμενου κατασκευάζεται από PE που περιέχει 2% του πρόσθετου DCP542, το οποίο σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του κατασκευαστή, είναι ένα πατενταρισμένο **μείγμα χημικών ουσιών, «προ-διασπαστών, σταθεροποιητών και συμπληρωμάτων τα οποία συγκεντρώνονται σε πρώτη ύλη, η οποία έχει ως βάση πολυολεφίνες, και προορίζονται για ποικίλες χρήσεις πολυολεφινικών,**

κατάλληλων για επαφή με τρόφιμα, προϊόντων για την φωτο, θερμικής και μηχανικής τάσης διάσπαση των τελικών προϊόντων που έχουν επεξεργαστεί με αυτό το πρόσθετο».

Σύμφωνα με μελέτες του κατασκευαστή, το **TDPA** είναι ικανό να προκαλέσει την οξειδωτική φθορά του PE, επιτρέποντας την απόρριψη του καθώς θρυμματίζεται η πολυμερής αλυσίδα και στην συνέχεια βιοδιασπάται.

Η μέθοδος του θρυμματισμού, που ξεκίνησε με την θερμότητα, υπεριώδη κύματα και/ή μηχανική τάση, καταλύεται με το εν λόγω πρόσθετο. Το φυσικό σημάδι αυτής της χημικής φθοράς είναι η αποσύνθεση, έτσι ώστε το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας να μην εμπεριέχει τα πρωταρχικά πλαστικά υλικά, αλλά σχετικά μικρά υδροφιλικά μόρια που περιέχουν οξυγόνο. Κατ' επέκταση, το πρόσθετο επιταχύνει, με ελεγχόμενο τρόπο, την πολύ γνωστή, αλλά πολύ βραδεία αντίδραση, του πολυαιθυλενίου με το οξυγόνο στην ατμόσφαιρα. Αυτό καθαρά κάνει την σακούλα να αποσυντίθεται φυσικά σε μερικές εβδομάδες **όταν εκτίθεται σε ηλιακό φως ή σε θερμότητα.**

Τα προϊόντα των θρυμματισμών έχουν καθαρά μια υγραντική δυνατότητα που είναι αξιοσημείωτα μεγαλύτερη από εκείνη των αρχικών δειγμάτων ενώ επιδέχονται από τα βακτήρια της πανίδας, που βρίσκονται σε εδάφη διαφόρων προελεύσεων και σε ώριμο λίπασμα, «επίθεση» με μετατροπή σε διοξείδιο του άνθρακα και κυτταρική βιομάζα.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του κατασκευαστή, οι σακούλες που κατασκευάζονται με DCP 542 έχουν χρήσιμο χρόνο ζωής περίπου 18 μηνών (υπολογίζοντας τον χρόνο παραμονής «στο ράφι» και τον χρόνο πραγματικής χρήσης) εάν είναι σωστά αποθηκευμένες. Μόλις καταλήξει στην χωματερή, το φιλμ χάνει τις μηχανικές και φυσικές του ιδιότητες και σε περίοδο περίπου 14-16 μηνών αποσυντίθεται και **διασπάται σε μικρά κομμάτια.**

Πάλι με βάση τους ισχυρισμούς του κατασκευαστή, η ποσότητα των βαρέων μετάλλων που περιέχονται στο πρόσθετο είναι συμβατή με τους σχετικούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς και δεν απελευθερώνει στο περιβάλλον, ουσίες που έχουν οριστεί, από τα διεθνή πρότυπα, ως τοξικές.

Η ίδια η Coop είχε αναθέσει σε ένα ιταλικό εργαστήριο, την εκτέλεση ειδικών εξετάσεων όσον αφορά τα μέταλλα που περιέχουν οι σακούλες, και τα αποτελέσματα αυτών των εξετάσεων ήταν πλήρως εναρμονισμένα με τα όρια που θέτουν οι Κανονισμοί.

Στο σύνολο τους, στις μελέτες που παρουσιάστηκαν από την Coop και τις οποίες παρείχε ο κατασκευαστής, δηλώνεται ότι η χαρακτηριστική διάσπαση του προϊόντος πραγματοποιείται σε δυο στάδια: το πρώτο προκαλείται καθαρά από μέσω οξείδωσης, ενώ το δεύτερο είναι η βιοδιάσπαση από ζώντες οργανισμούς. Το χαρακτηριστικό του προϊόντος καλείται θερμο-οξειδωτική βιοδιάσπαση του **TDPA-PE**, και τα προϊόντα που κατασκευάζονται με αυτό το μείγμα προσδιορίζονται ως βιοδιασπώμενα ή οξοβιοδιασπώμενα πλαστικά.

Όσον αφορά την δυνατότητα λιπασματοποίησης σακουλών που κατασκευάστηκαν από **TDPA-PE**:

Στην μελέτη που παραγγέλθηκε από τον κατασκευαστή, σε ένα Αυστριακό εργαστήριο λιπασματοποίησης (όπου τα οργανικά απόβλητα των σακουλών ανέρχονται σε ποσοστό 1,1%) αναφέρεται ότι τα αποτελέσματα σε 26 εβδομάδες ήταν επιτυχή, βάσει των Αυστριακών κανονισμών (60% βιοδιάσπαση για το διάστημα των 26 εβδομάδων).

Αντίθετα, μια παρόμοια μελέτη που έγινε από **Βρετανική Εταιρεία** αναφέρει μη ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά την φθορά αυτού του υλικού σε 12 εβδομάδες.

Σχετικά με αυτήν την υπόθεση όμως, ο κατασκευαστής ισχυρίζεται ότι το υλικό EPI αποσυντίθεται εύκολα κατά την λιπασματοποίηση, άλλα ότι δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις του Κανονισμού UNI EN 13432, δηλώνοντας ότι σε κάθε περίπτωση τα πρότυπα σχετικά με την αποσύνθεση υπόκεινται σε μεταβολές και ότι η απουσία τοξικότητας για την χλωρίδα και την πανίδα, που παρουσιάζεται σε μελέτη του 2000, είναι σημαντικότερο κριτήριο.

Το 2004, πριν από την διαφημιστική εκστρατεία, η Coop απέστειλε προς ανεξάρτητη εξέταση βιοαποικοδομησιμότητας με βάσει τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό UNI EN 13432, σακούλες που κατασκευάστηκαν με 2% **TDPA-PE**. **Τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής ήταν αρνητικά όσον αφορά το ποσοστό βιοδιάσπασης που επιτεύχθηκε (45% σε σχέση με την κυτταρίνη). Κατά συνέπεια το TDPA-PE δεν αποτελεί βιοδιασπώμενο υλικό, ούτε καν βάσει των πρότυπο ASTM.**

Όσον αφορά την τεχνικο-επιστημονική αξία του όρου «διάσπαση» των πλαστικών υλικών, η **APAT** τόνισε στην έκθεσή της, ότι προς το παρόν, ο όρος αυτός δεν έχει καθιερωθεί από κοινά διεθνή πρότυπα, είτε σε επιστημονικό είτε σε ρυθμιστικό επίπεδο. Όσον αφορά τα

χαρακτηριστικά του προϊόντος η **APAT** θεωρεί ότι θα ήταν σωστότερο να μιλήσει κανείς με όρους θρυμματισμού της πολυμερούς αλυσίδας και φυσικού **θρυμματισμού της σακούλας.**

Στην έκθεση του Πανεπιστημίου της Πίζας, που ήταν και το τελευταίο έγγραφο που κατέθεσε η Coop, δηλώνεται ότι μια ομάδα εργασίας (WG9) της τεχνικής επιτροπής τυποποίησης TC 249 σχετικά με τα πλαστικά, κλήθηκε να καθορίσει ένα ρυθμιστικό πρότυπο για την διάσπαση πολυμερών υλικών και σχετικών πλαστικών υπό διαφορετικές περιβαλλοντολογικές συνθήκες, και ότι η επιτροπή σχετικά με την βιοδιάσπαση ASTM D20.96, δημοσίευσε τον Μάιο του 2005, έναν οδηγό προτύπων (D 6965-04) σχετικά με την «*Έκθεση και εξέταση πλαστικών που αποικοδομούνται στο περιβάλλον με συνδυασμό οξείδωσης και βιοδιάσπασης*». Στο τελικό της υπόμνημα η Coop δήλωσε ότι, σε αντίθεση με όσα ισχυρίστηκε η **APAT** στην έκθεση της, η ολική διάσπαση των πλαστικών που χρησιμοποιούνται για να κατασκευάσουν σακούλες, δεν συνίσταται μόνο «στην αποσύνθεση του πλαστικού με τον διαχωρισμό της πολυμερούς αλυσίδας» αλλά και «στην διάσπαση αυτής της πολυμερούς αλυσίδας σε μείγματα, υπό την έννοια της διαδικασίας οξείδωσης των πολυμερών και της επικείμενης ενυδάτωσης (απορρόφηση ύδατος), η οποία επιτρέπει την «επίθεση» μυκητών και βακτηρίων που βρίσκονται στο έδαφος, οι οποίοι με την σειρά τους μειώνουν τα πολυμερή κατάλοιπα στο στάδιο της βιομάζας».

Όσον αφορά την αποκωδικοποίηση της διαφήμισης, **κατά την γνώμη του διαφημιζόμενου,** επρόκειτο για μια σύντομη αλλά σωστή παρουσίαση των τεχνικών χαρακτηριστικών του εν λόγω προϊόντος, και δεν υπήρχε στο μήνυμα κάποια εικόνα, κάποιο χρώμα, ή γενικότερα οποιοσδήποτε σημαντικό στοιχείο που θα μπορούσε **να κάνει τον καταναλωτή να πιστέψει ότι οι διαφημιζόμενες σακούλες ήταν βιοδιασπώμενες ή ότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κομποστοποίηση.** Στην πραγματικότητα, η διαφήμιση ισχυρίζεται καθαρά ότι οι νέες σακούλες της Coop είναι χρησιμότερες στην προστασία του περιβάλλοντος σε σχέση με εκείνες που παράγονται από συμβατικό πολυαιθυλένιο, καθώς φαίνεται ότι μια αποικοδομήσιμη σακούλα έχει μικρότερο αντίκτυπο από μία άλλη κατασκευασμένη από πλαστικό που δεν περιέχει πρόσθετο **TDPA**. Επιπλέον, το μέρος της διαφήμισης που προειδοποιεί τον καταναλωτή για την ανάγκη να αποθέσει στους κάδους απορριμμάτων τις σακούλες που περιέχουν μη διαχωρισμένα απορρίμματα, καλώντας τον να μην τα διαθέσει ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον είναι επίσης σαφές. Και σε κάθε περίπτωση, οι πραγματοποιηθείσες μελέτες δείχνουν καθαρά ότι εάν χρησιμοποιηθούν για την περισυλλογή οργανικών απορριμμάτων, το

γεγονός αυτό δεν θα προκαλούσε σοβαρή βλάβη στο περιβάλλον επειδή οι σακούλες που περιέχουν το πρόσθετο **EPI-TDPA**, βιοαποικοδομούνται πλήρως μέσα σε αποδεκτή χρονική διάρκεια.

Γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Επικοινωνίας

Εν όψει του γεγονότος ότι η διαφήμιση δημοσιεύθηκε σε δυο ημερήσιες εφημερίδες, στις 12 Δεκεμβρίου 2005 κλήθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Επικοινωνίας προκειμένου να εκφέρει γνώμη, όπως προβλέπεται από το υπ' αρ. 26 άρθρο παρ 5 του υπ' αρ. 206 Νομοθετικού Διατάγματος της 6^{ης} Σεπτεμβρίου 2005.

Με την από 10 Ιουνίου 2006 γνώμη της, **η εν λόγω Αρχή έκρινε την εν λόγω διαφήμιση ως παραπλανητική** σύμφωνα με τα υπ' αρ. 19, 20, 21 του υπ' αρ 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος, με βάση τους ακόλουθους παράγοντες:

Την από 7 Δεκεμβρίου 2005, τεχνική έκθεση της **ΑΡΑΤ**, με την οποία η τελευταία δηλώνει ισχυρίζεται ότι η έρευνα στο πεδίο της διάσπασης και τοξικότητα για το περιβάλλον, υλικών όπως το PE που περιέχει πρόσθετα, δεν έχει καταλήξει ακόμα σε οριστικά συμπεράσματα. Το αποτέλεσμα της έρευνας που διεξήχθη είναι ότι ακόμα και ο ορισμός της βιοδιάσπασης διαφέρει μεταξύ των διεθνών επιτροπών τυποποίησης και επομένως τα δείγματα που παρήχθησαν με σκοπό να προσδιορισθεί ποια πλαστικά είναι βιοδιασπώμενα δίνουν αποτελέσματα που δεν μπορούν να συγκριθούν. Κατά συνέπεια η λύση πρέπει να έχει ρυθμιστική φύση, σε όποια σημεία **ο ορισμός της «διάσπασης»** που δόθηκε από την Coop στην διαφήμιση της, δεν δίδεται από οποιοδήποτε κανονισμό.

Αποδεχόμενοι ότι η πώληση των νέων σακουλών Coop είναι σύνομη και πως ό,τι έχει δηλωθεί στην αναφερόμενη διαφήμιση, είναι αλήθεια, το αντικείμενο της διαφήμισης (το οποίο προβάλλεται μέσω της εικόνας μια σακούλας που την κρατάει ένα φύλλο), είναι η ικανότητα της σακούλας να σέβεται την φύση, όπου η ολοκληρωτική σήψη σε 36 μήνες μετά την χρήση της, δεν υποδηλώνει απαραίτητα την οικολογική φύση που εκφράζει η διαφήμιση.

Η διαφήμιση, όπως ακριβώς είναι, παρέχει κατάλληλη πληροφόρηση ώστε οι καταναλωτές να γνωρίζουν ότι οι σακούλες πρέπει να απορρίπτονται στην χωματερή **και κατά συνέπεια δεν είναι πολύ πιθανό να τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια και η υγεία των καταναλωτών** κάνοντας τους να αμελήσουν τους συνήθεις κανόνες επιμέλειας και προσοχής, σύμφωνα με το υπ' αρ. 24 άρθρο του υπ' αρ. 206/05 Προεδρικού Διατάγματος.

Η αυξανόμενη ευαισθησία των καταναλωτών όσον αφορά περιβαλλοντολογικά θέματα μπορεί να κάνει όλους όσους στερούνται τεχνικών ικανοτήτων να πιστέψουν ότι οι νέες σακούλες Coop εγγυώνται σήψη χωρίς να απελευθερώνονται στο περιβάλλον βλαπτικές ουσίες. Το γεγονός αυτό μπορεί να τους κάνει να επιλέξουν μια μάρκα που δίνει προσοχή στα περιβαλλοντολογικά ζητήματα.

Στο νου του κοινού, γενικότερα, **η έκφραση «100%» διασπώμενο υποδηλώνει την έννοια της βιοδιάσπασης, η οποία δεν ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων,** όπως αποδεικνύεται από τις επιστημονικές μελέτες που παραδέχονται ότι δεν μπορούν να αποδείξουν την ισχύ των αποτελεσμάτων που ανακτήθηκαν υπό διαφορετικές περιβαλλοντικές συνθήκες, **αλλά και από τα υπομνήματα του διαφημιζόμενου, που αναγνωρίζει ότι στην διαδικασία σήψης παράγονται ουσίες που είναι βλαβερές για το περιβάλλον αν και όχι σε σημαντικές ποσότητες.**

Ως αποτέλεσμα, η διαφήμιση προκαλεί την πεποίθηση ότι οι νέες σακούλες Coop είναι περιβαλλοντικά συμβατές και **κατά συνέπεια είναι ικανές να επηρεάσουν ανάρμοστα την επιλογή των καταναλωτών, λόγω της χρήσης της έκφρασης «100% διασπώμενες» και του κομπαστικού «οφέλους» για την φύση, σε τέτοια έκταση που ο μέσος καταναλωτής θα πιστέψει ότι η κατασκευή αυτών των σακουλών εγγυάται περιβαλλοντική προστασία.**

Είναι πιθανόν η διαφήμιση για τις σακούλες Coop, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Corriere della Sera στις 16 Ιουνίου 2005, **να παραπλανήσει τον κόσμο στον οποίο απευθύνεται ή όσους την δουν, σχετικά με τα χαρακτηριστικά των νέων σακουλών Coop καθώς, αντίθετα με την αλήθεια, υποδηλώνει ότι είναι οικοσυμβατές και ακριβώς λόγω της απατηλότητας της, μπορεί να οδηγήσει όλους τους παραπάνω να κάνουν τις αγορές τους από την Coop, βασιζόμενοι σε χαρακτηριστικά που δεν υπάρχουν.**

V) Τελική Εκτίμηση

Η υπό κρίσιν διαφήμιση οδηγεί τον αναγνώστη στο συμπέρασμα ότι η Coop πήρε μια πρωτοβουλία, χωρίς προηγούμενο για την Ιταλία, που συνδυάζει τον σεβασμό για την φύση με τις καθημερινές συνήθειες. Έτσι, οι καταναλωτές όταν κάνουν τις αγορές τους από την Coop, μπορούν να βοηθήσουν την φύση αφού μπορούν να βάλουν τα προϊόντα που αγοράζουν σε πλαστικές σακούλες που σέβονται το περιβάλλον και

είναι αρεστές από την φύση: *Είναι 100% διασπώμενες!* Η διαφήμιση εξηγεί πως είναι δυνατόν να επιτευχτεί αυτό τεχνικά: Οι σακούλες περιέχουν το πρόσθετο **EPI-TDPA**, το οποίο, όταν αναμιχτεί με το συμβατικό πολυαιθυλένιο, του δίνει την ιδιότητα να είναι εντελώς αποικοδομήσιμη. Σε διάστημα 3 ετών, αυτό το πλαστικό φθείρεται χωρίς να απελευθερώνει βλαβερές ουσίες, σε αντίθεση με τις σακούλες από πολυαιθυλένιο που παραμένουν αναλλοίωτες για αιώνες. Ο καταναλωτής, χρησιμοποιώντας αυτές τις σακούλες, σέβεται το περιβάλλον ενώ δεν απαιτείται καμία θυσία από πλευράς του: *Διασπώμενο δεν σημαίνει λιγότερο χρήσιμο.* Οι σακούλες είναι εξίσου ανθεκτικές με τις μέχρι τώρα γνωστές σακούλες, δεν κοστίζουν περισσότερο, και μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν πολλές φορές.

Εξ αυτού, οι σακούλες αυτές είναι οικολογικές και μπορούν να πεταχτούν με τα απορρίμματα, όταν δεν χρειάζονται πλέον. Θέτοντας αυτές τις σακούλες στην διάθεση του καταναλωτικού κοινού, η Coop κάνει ένα σημαντικό βήμα για την προστασία του περιβάλλοντος, προσφέροντας στους πελάτες της άλλο ένα από πλεονέκτημα.

Επιπλέον, η διαφήμιση περιλαμβάνει μία άμεσα προκλητική απεικόνιση, το μεγάλο πράσινο φύλλο που κρατά τα χερούλια της σακούλας, ενώ χρησιμοποιεί το πράσινο χρώμα για τους χαρακτήρες της δήλωσης «*Πρώτοι στην Ιταλία*» αλλά και το μεγάλο ορθογώνιο που περιέχει την **φράση «100% Διασπώμενες»**, με εξίσου προκλητική ικανότητα.

Κατά συνέπεια, εξαιτίας της παρουσίας κατηγορηματικών δηλώσεων, των επίμονων φράσεων, όρων όπως **«100% διάσπαση»**, «διασπάται», «οικολογική» και των σαφών απεικονίσεων και χρωματικών συμβόλων, η υπό κρίση διαφήμιση οδηγεί τον καταναλωτή στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω σακούλες είναι απολύτως οικοσυμβατές με την φύση.

Κατ' αρχήν, πρέπει να επισημάνουμε τα σημεία όπου η διαφήμισης δεν είναι παραπλανητική σε σχέση με το υπ' αρ. 24 άρθρο του υπ' αρ. 206/2005 Νομοθετικού Διατάγματος. Σύμφωνα με τα τεχνικο-επιστημονικά έγγραφα του κατασκευαστή και την εξέταση για βαρέα μέταλλα στην οποία υπέβαλλε η Coop σακούλες που περιείχαν 2% DCP, που περιέχονται στα πρακτικά, το υπό εξέταση πρόσθετο δεν είναι τοξικό και η διαδικασία μετατροπής του PE που περιέχει το πρόσθετο δεν εμφανίζει πιθανό το ενδεχόμενο απελευθέρωσης στο περιβάλλον, ουσίες που σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς να προσδιορίζονται ως τοξικές.

Επιπλέον, σχετικά με τον ισχυρισμό που αφορά την καινοτομική φύση της πρωτοβουλίας της Coop, οι αντιρρήσεις των εναγόντων και τα αποτελέσματα της προκαταρκτικής εξέτασης δεν θέτουν αυτό το γεγονός υπό αμφισβήτηση. Πράγματι, αυτό το προϊόν μπορεί να είναι παράδειγμα συνδυασμού περιβαλλοντολογικών ανησυχιών και οικονομικού κόστους.

Ταυτόχρονα, αυτό το προϊόν παρουσιάζει χημικά χαρακτηριστικά, δυσνόητα για τον μέσο καταναλωτή, και τα οποία τον οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι σακούλες είναι απολύτως οικοσυμβατές με την φύση. Και κατά συνέπεια βιοδιασπώμενες.

Στο συγκεκριμένο θέμα, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι, προκειμένου οι έννοιες «οικολογία» και «συμβατότητα με την φύση» να έχουν συγκεκριμένο νόημα, όταν πρόκειται για προϊόντα κατασκευασμένα από τον άνθρωπο, απαιτούνται πολύ σύνθετες εκτιμήσεις πολύ-παραγοντικών διαδικασιών που συνδέονται μεταξύ τους αλλά είναι δύσκολο να συμβαδίσουν ενώ δεν είναι διαθέσιμες στον μέσο καταναλωτή.

Η διανομή τεράστιων ποσοτήτων, συχνά μη επαναχρησιμοποιούμενων συσκευασιών, σε συνδυασμό με τον νέο τρόπο κατανάλωσης που προήλθε από την ανάπτυξη των μεθόδων παραγωγής και διανομής, συνεπάγεται σημαντικά περιβαλλοντικά και οικονομικά κόστη για την κοινωνία. Αν αναλογιστούμε μόνο το μέγεθος του προβλήματος των απορριμμάτων, και όχι μόνο σε αναπτυγμένες κοινωνίες, και την συνεχώς αυξανόμενη και επείγουσα ζήτηση για οικολογική πολιτική που να προστατεύουν το περιβάλλον και κατά συνέπεια και το ανθρώπινο είδος. Χρειάζονται να υπολογιστούν πολυάριθμοι παράγοντες για να αποτιμηθεί ο περιβαλλοντολογικός αντίκτυπος. Για παράδειγμα αν τα χρησιμοποιούμενα υλικά προέρχονται από ανανεώσιμες ή μη πηγές, οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για να κατασκευάσουν τα προϊόντα, το αν τα υλικά μπορούν να ανακτηθούν ή όχι μετά την χρησιμοποίηση των προϊόντων, αν το σύστημα περισυλλογής επιτρέπει την ανάκτηση των υλικών αφού χρησιμοποιηθούν τα προϊόντα, την ικανότητα τους να μετατρέπονται σε υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον άνθρωπο ή το αν μπορούν να παράγουν ενέργεια, το αν απελευθερώνονται βλαβερές ουσίες κατά την απόθεση των απορριμμάτων στις χωματερές και την συνολική παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα στο τέλος του κύκλου. Στην περίπτωση πολιτικών που προσανατολίζονται προς την αειφόρο ανάπτυξη, όλοι αυτοί οι παράγοντες συνυπολογίζονται είτε μεμονωμένα είτε συνολικά έναντι του απαιτούμενου κόστους, με ανάλυση κόστους / κέρδος.

Τα αποτελέσματα που είναι κοινά για όλη την επιστημονική κοινότητα, οδήγησαν σε σειρά τεχνικών κανόνων για την τυποποιημένη ταξινόμηση των υλικών. Οι κανόνες αυτοί αποτελούν την βάση των κανονισμών που υιοθετούν οι δημόσιες αρχές, που αντιπροσωπεύουν ένα αποδεκτό συμβιβασμό ανάμεσα στον περιβαλλοντικό αντίκτυπο και το κοινωνικό κόστος.

Ανεξαρτήτως με το κατά πόσο συμφωνούμε ότι η βιοδιάσπαση είναι μια ιδιότητα των υλικών που έχει ως αποτέλεσμα την μετατροπή σε διοξείδιο του άνθρακα, νερό και κυτταρική βιομάζα μέσω φυσικής διαδικασίας οργανικής αποσύνθεσης, **ο τεχνικός ορισμός της βιοδιάσπασης δεν είναι απολύτως σαφής, δεδομένου ότι επίσης, ο ορισμός αυτός έχει προσδιοριστεί από τεχνικούς κανόνες, οι οποίοι στην συνέχεια έγιναν νόμοι.** Παραδείγματος χάριν ένα υλικό μπορεί να είναι βιοδιασπώμενο σύμφωνα με τα πρότυπα **ASTM** αλλά όχι σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα που περιλαμβάνονται στην **UNI EN 13432**, που φαίνεται να διαφέρει όσον αφορά τα επίπεδα αποδοχής των αποτελεσμάτων, παρόλο που επετεύχθησαν με βάση παρόμοια κριτήρια και πρότυπα.

Παρά το γενικό αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού για τα περιβαλλοντικά θέματα, γνωρίζουμε πολύ καλά πόσο δύσκολο είναι να αναπτυχθούν περιβαλλοντικά φιλικές πολιτικές, να οριστούν κοινά τεχνικο-επιστημονικά πρότυπα και να καταρτιστούν νομικοί κανόνες που ορίζουν τα επιτρεπτά όρια κινδύνου ή τα επιθυμητά οικολογικά αποτελέσματα.

Παρουσιάζοντας ότι σακούλες, που κατασκευάζονται από PE που περιέχει το πρόσθετο, σέβονται την φύση επειδή καταστρέφονται 100% ή αποσυντίθενται σε περίοδο ετών αν πεταχτούν με τα απορρίμματα, η διαφήμιση μπορεί να μπερδέψει τον αναγνώστη σχετικά με τα χαρακτηριστικά της οικοσυμβατότητας και του περιβαλλοντικού επιθυμητού αποτελέσματος.

Υπό το φως των συμπερασμάτων των κατατεθειμένων μελετών, η διαδικασία αποσύνθεσης αυτού του προϊόντος έχει δυο φάσεις που οδηγούν **στην βιοδιάσπαση του, η οποία όμως, όπως δηλώθηκε και από τον κατασκευαστή αλλά και ο διαφημιζόμενος αποδέχτηκε, δεν είναι αυτό που ορίζεται από τον σχετικό Ευρωπαϊκό κανόνα UNI EN 13432.**

Δεδομένης της παρατήρησης που έγινε από τον **APAT**, **φαίνεται σωστότερο να μιλήσει κανείς για θρυμματισμό του**

προϊόντος παρά για διάσπαση του, θεωρώντας ότι η έννοια της διάσπασης δεν αναφέρεται σε οποιοδήποτε Ευρωπαϊκό τεχνικο-ρυθμιστικό προσδιορισμό, ο διαφημιζόμενος μπορεί μόνο να επαναλαμβάνει ότι τα εν λόγω χαρακτηριστικά καθορίζονται από την ικανότητα του πρόσθετου να προκαλεί τελική μετατροπή του PE σε βιομάζα, που συνεπάγεται βιοδιάσπαση.

Πέραν μιας απλά καθορίζουσας επεξήγησης που δημιουργήθηκε από τον κατασκευαστή στα έγγραφα του, το θέμα αυτό δίνει έμφαση στην αντικανονική χρήση της έκφρασης «**100% αποικοδομήσιμη**» ως εξήγηση για τα χαρακτηριστικά της περιβαλλοντικής συμβατότητας ενός προϊόντος όπως το **TDPA** –PE με σαφείς και βέβαιους όρους.

Σε αντίθεση με το τι ισχυρίζεται ο διαφημιζόμενος, η σύγκυση σχετικά με την περιβαλλοντική συμβατότητα της εν λόγω σακούλας χειροτερεύει όταν γίνεται σύγκριση με τις συμβατικές σακούλες φτιαγμένες από PE.

Όσον αφορά την σακούλα από Πολυαιθυλένιο, ο καταναλωτής δεν είναι σε θέση να έχει την ικανότητα να αντιληφθεί σωστά ότι οι σακούλες αυτές προέρχονται από μια μη ανανεώσιμη πηγή, και ότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ξανά για να παραχθεί πολυαιθυλένιο ή ενέργεια, εάν περισυλλεχθούν και διαχειριστούν σωστά (πράγματι το PE είναι 90% ανακυκλώσιμο). Τονίζεται μεν το κύριο αρνητικό χαρακτηριστικό τους, χωρίς όμως να επισημαίνεται ότι αυτό το χαρακτηριστικό προέρχεται από εσφαλμένη ανθρώπινη συμπεριφορά, δηλαδή την απόρριψη της σακούλας στο περιβάλλον ή τουλάχιστον την απόθεση της σε κάποιο σκουπιδοτενεκέ.

Από την άλλη πλευρά, ένα άλλο προϊόν που επίσης κατασκευάζεται από PE, και που προφανώς εκτελεί τη θετική λειτουργία του κανονικά, εάν αφηθεί στο περιβάλλον ή εγκαταλειφθεί σε σκουπιδοτενεκέ παρουσιάζεται να είναι πολύ επιθυμητό.

Ο καταναλωτής δεν είναι σε θέση να έχει την ικανότητα να καταλάβει το ζήτημα του περιβαλλοντικού πλεονεκτήματος του PE που περιέχει το πρόσθετο, ότι καθώς είναι ευαίσθητο στην θερμότητα, δεν είναι ανακυκλώσιμο. Για την ακρίβεια, το PE που περιέχει το πρόσθετο προορίζεται φυσικά για τον σκουπιδοτενεκέ. Επιπλέον η διαφήμιση δεν καταφέρνει να επισημάνει ρητώς ότι αυτό το προϊόν δεν είναι κατάλληλο για τη συλλογή οικιακών οργανικών απορριμμάτων αλλά μόνο για τη συλλογή των αδιαχώριστων απορριμμάτων, όπως αναγνωρίζεται από τον ίδιο τον διαφημιζόμενο, ο οποίος θα μπορούσε να βοηθήσει τον καταναλωτή να καταλάβει τα χαρακτηριστικά της οικοσυμβατότητας του προϊόντος.

Για αυτό, λόγω της κατηγορηματικής φύσης των ισχυρισμών του, και λόγω της σύγχυσης που προκαλείται από τον ισχυρισμό 100% διασπώμενο και της ένδειξης της κατάληξης του προϊόντος μετά τη χρήση, η διαφήμιση φαίνεται να είναι ικανή να μπερδέψει τον αναγνώστη σχετικά με την πραγματική οικολογική φύση της σακούλας που κατασκευάζεται με TDPA και έτσι επηρεάζει τις αγοραστικές επιλογές του. Για την ακρίβεια, η σύγχυση αυτή προέρχεται από τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του προϊόντος, με αποτέλεσμα ότι οι οικονομικές επιλογές των καταναλωτών μπορούν να οδηγηθούν αδικαιολόγητα προς το όνομα COOP.

VI) ΠΟΣΟΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ

Σύμφωνα με το υπ' αρ. 26 άρθρο παράγραφος 7 του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος και αποφασίζοντας υπέρ των εναγόντων, η αρχή δύναται να επιβάλει χρηματική διοικητική κύρωση μεταξύ **1.000 €** και **100.000 €** λαμβάνοντας υπόψη κατά τον υπολογισμό τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της διαφήμισης.

Για να καθοριστεί ποσοτικά η κύρωση, πρέπει να υπολογιστούν τα κριτήρια που εφαρμόζονται σε αυτή την περίπτωση και που επιβάλλονται με το υπ' αρ. 11 άρθρο του υπ' αρ. 689/81 Νόμου δυνάμει της αναφοράς που γίνεται στο υπ' αρ. 26 άρθρο παράγραφος 12 του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος, και ιδιαίτερα η σοβαρότητα της παράβασης, οι ενέργειες της Εταιρείας να διαγράψει ή να ελαττώσει την παράβαση, τα χαρακτηριστικά του ενεργούντος ατόμου και οι οικονομικές συνθήκες της ίδιας της Εταιρείας.

Ως προς το θέμα της σοβαρότητας της παράβασης υπολογίζεται το οικονομικό μέγεθος του διαφημιζόμενου η εκτίμηση των καταναλωτών σχετικά με τον διαφημιζόμενο και η επίδραση του μέσου στο οποίο που παρουσιάστηκε η διαφήμιση (στις δύο πιο σημαντικές εφημερίδες).

Ως προς το θέμα της διάρκειας η διαφήμιση δημοσιεύτηκε για πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Επομένως, λογαριάζοντας τη σοβαρότητα και τη διάρκεια αποφασίσαμε να επιβάλλουμε **κύρωση 26.000€.**

Λαμβάνοντας υπόψη τις σοβαρές περιστάσεις αυτής της περίπτωσης, το γεγονός ότι εναντίον του διαφημιζόμενου έχουν κινηθεί και άλλες

διαδικασίες για εξαπάτηση, κατά παράβαση του Τμήματος ΙΙΙ, Θέμα ΙΙ του υπ' αρ. 26/05 του Νομοθετικού Διατάγματος και περαιτέρω, πάντα σε σχέση με τα προωθούμενα χαρακτηριστικά ποιότητας, ασφάλειας, γνησιότητας και οικοσυμβατότητας των προϊόντων, αποφασίσαμε να επιβάλουμε χρηματική **κύρωση 31.100 €** στην Περιορισμένης Ευθύνης Συνεταιριστική Εταιρεία COOP ITALIA.

Ενόψει των παραπάνω:

Αποδεχόμενοι ότι, σύμφωνα με τη γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Επικοινωνίας, η υπό κρίσιν διαφήμιση, δεν είναι πιθανόν να κάνει τους καταναλωτές να αμελήσουν τους συνήθεις κανόνες φροντίδας και επίβλεψης.

Αποδεχόμενοι επίσης ότι, σύμφωνα με τη γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Επικοινωνίας, η υπό κρίσιν **διαφήμιση είναι πιθανόν να εξαπατήσει τους καταναλωτές σχετικά με τα χαρακτηριστικά της οικοσυμβατότητας των σακουλών που διαθέτει** η COOP στις εξόδους των καταστημάτων της και εξ αυτού να επηρεαστεί η επιλογή αγοράς τους.

Η ΑΡΧΗ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α) ότι για τους λόγους που εκφράστηκαν παραπάνω η διαφήμιση που περιγράφεται στο σημείο ΙΙ αυτής της διάταξης και δημοσιεύθηκε από την Συνεταιριστική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης COOP ITALIA δεν είναι παραπλανητική, σύμφωνα με τα υπ' αρ. 19, 20, 21 και 24 άρθρα του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος.

Β) ότι για τους λόγους και μέσα στα πλαίσια των όσων εκφράστηκαν παραπάνω, η διαφήμιση που περιγράφεται στο σημείο ΙΙ αυτής της διάταξης δημοσιευμένη από την Συνεταιριστική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης COOP ITALIA είναι παραπλανητική σύμφωνα με τα υπ' αρ. 19, 20, 21 και 24 άρθρα του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος και απαγορεύει κάθε περαιτέρω δημοσίευση.

Γ) ότι η Συνεταιριστική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης COOP ITALIA πρέπει να πληρώσει διοικητική **κύρωση 31.000 €**.

Η διοικητική κύρωση που αναφέρεται στην παραπάνω παράγραφο Γ πρέπει να αποπληρωθεί μέσα σε 30 ημέρες από την κοινοποίηση αυτής της διάταξης με απευθείας πληρωμή στον πράκτορα της υπηρεσίας είσπραξης ή μέσω τραπεζής ή μέσω ιταλικού ταχυδρομείου

παρουσιάζοντας το συνημμένο έντυπο σε αυτή τη διάταξη όπως ορίζεται από το υπ' αρ. 237 Νομοθετικό Διάταγμα της 9 Ιουλίου 2007.

Μόλις εκπνεύσει ο παραπάνω αναφερόμενος χρόνος, σε περίπτωση καθυστέρησης μικρότερης από 6 μήνες πρέπει να πληρωθεί τόκος υπερημερίας με νόμιμο επιτόκιο από την ημέρα που ακολουθεί την εκπνοή του όρου πληρωμής μέχρι και την ημέρα πληρωμής. Στη περίπτωση επιπλέον καθυστέρησης πληρωμής σύμφωνα με το υπ' αρ. 27 άρθρο παράγραφος 6 του νόμου 689/81 το πόσο θα αυξηθεί κατά 1/10 για κάθε περίοδο 6 μηνών, μετά τη λήξη του όρου πληρωμής μέχρι και την πληρωμή στον πράκτορα είσπραξης. Σε αυτή την περίπτωση, ο περιεχόμενος τόκος υπερημερίας περιλαμβάνεται στην αύξηση σε αυτή την κύρωση.

Μόλις γίνει η πληρωμή πρέπει να σταλεί αντίγραφο του εντύπου που επιβεβαιώνει την πληρωμή προς ενημέρωση της αρχής. Σύμφωνα με το υπ' αρ. 26 άρθρο του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος στην περίπτωση παράλειψης εκτέλεσης των οδηγιών η Αρχή θα εφαρμόσει μια χρηματική διοικητική χρηματική κύρωση μεταξύ 10.000 και 50.000 €. Στην περίπτωση επαναληπτικής παράλειψης η αρχή μπορεί να διατάξει την Εταιρεία να διακόψει τις εργασίες της για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες.

Αυτή η διάταξη θα σταλεί στα ενδιαφερόμενα μέρη και θα δημοσιευθεί στην Έκδοση της Αρχής Ανταγωνισμού. Οποιαδήποτε προσφυγή κατά αυτής της διάταξης πρέπει να κατατεθεί ενώπιον του τοπικού διοικητικό δικαστηρίου της Λάτσιο σύμφωνα με υπ' αρ. 26 άρθρο παράγραφος 12 του υπ' αρ. 206/05 Νομοθετικού Διατάγματος και εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης αυτής της διάταξης.

Ο Γενικός Γραμματέας
Fabio Cintioli

Ο Πρόεδρος
Antonio Catricala